

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

«До друку та в світ дозволяю»

проректор з наукової, інноваційної
і міжнародної діяльності
професор С. В. Бережна

Шинкарьов Ю. В., Корабель М. Г., Павленко Т. А.

**Методичні рекомендації
щодо написання та оформлення курсових робіт
по кафедрі державно-правових дисциплін, кримінального
права та процесу
з дисциплін кримінально – правового циклу**

Затверджено редакційно-видавничою
радою Харківського національного
педагогічного університету
імені Г. С. Сковороди
протокол № 2 від 15.02.2023 р.

Харків – 2023

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

Шинкарьов Ю. В., Корабель М. Г., Павленко Т. А.

**Методичні рекомендації
щодо написання та оформлення курсових робіт
по кафедрі державно-правових дисциплін, кримінального
права та процесу
з дисциплін кримінально – правового циклу**

Харків – 2023

УДК 343.2/.7

Укладачі:

Шинкарьов Ю. В. – кандидат юридичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри цивільно-правових дисциплін, трудового та аграрного права Державного біотехнологічного університету.

Корабель М. Г. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри державно – правових дисциплін, кримінального права та процесу, факультету історії та права Харківського національного університету імені Г.С.Сковороди

Павленко Т. А. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри державно – правових дисциплін, кримінального права та процесу, факультету історії та права Харківського національного університету імені Г.С.Сковороди

Рецензенти:

Яценко А. М. – професор кафедри кримінального права і кримінології факультету № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

Житний О. О. – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінально-правових дисциплін Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Базисом для методичних рекомендацій виступили: Методичні вимоги щодо написання курсової роботи по кафедрі кримінально-правових дисциплін ХНПУ імені Г. С. Сковороди / Укладачі Ю. В. Шинкарьов, М. Г. Корабель, Харків. – 2018. 32с.; Положення про курсові роботи на юридичному факультеті Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди / Укладачі В.О. Процевський, Д.О. Новіков. Харків. ХНПУ імені Г.С. Сковороди. 2020. 9 с.

Методичні рекомендації. Методичні рекомендації щодо написання та оформлення курсових робіт по кафедрі державно-правових дисциплін, кримінального права та процесу з дисциплін кримінально – правового циклу – Х. : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2023. – 72 с.

Вступ.

Курсова робота – це одна з основних форм самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

Мета підготовки курсової роботи із Кримінального права, полягає у закріпленні, поглибленні й узагальненні знань, отриманих здобувачами в освітньому процесі, та їх застосування до розв’язання конкретного фахового завдання, а також для отримання досвіду роботи з нормативно-правовими актами, іншими джерелами права, законопроектами й науковою юридичною літературою. Курсова робота – індивідуальна робота здобувача, що має самостійний науковий характер і є важливим етапом освітнього процесу та підготовки бакалаврів. Підготовка та написання курсової роботи здатні засвідчити високий рівень володіння здобувачем вищої освіти матеріалами у галузі кримінального права та здатність займатися науковою роботою.

Під час підготовки до написання курсової роботи здобувачі матимуть змогу: поглибити теоретичні знання, отримані у процесі вивчення навчальних дисциплін; навчитися самостійно працювати з науковою літературою, нормативним матеріалом, робити узагальнення та висновки, аналізувати зміст судових рішень, правові ідеї вчених; робити власні висновки, формулювати рекомендації із удосконалення чинного законодавства про кримінальну відповідальність України.

Курсова робота має міждисциплінарний характер та дозволяє оцінити рівень теоретичної підготовки здобувачів із навчальних дисципліни професійного циклу спеціальності 081 «Право».

Результатом написання роботи є узагальнення вивченого матеріалу, знаходження зв’язку з практичною діяльністю правозастосовчих органів, а також придбання навичок грамотно викладати теоретичні і практичні аспекти теми, проблемні питання.

Вимоги щодо підготовки.

Курсова робота є початковим рівнем наукової роботи, а тому, її виконання вимагає серйозного наукового підходу до аналізу літератури та першоджерел. Обов'язковим при написанні роботи є використання спеціалізованих джерел (монографічної літератури, статей, тез до наукових конференцій) та нормативно-правових актів, судової практики. Використання джерел такого роду дозволить комплексно розглянути тему, визначену для написання курсової роботи. Курсова робота по кафедрі державно-правових дисциплін, кримінального права та процесу з Кримінального права є комплексною і виконується з використанням знань, отриманих при вивченні курсів Загальної та Особливої частин кримінального права. Рекомендовані методичними рекомендаціями для використання джерела є орієнтовними і використання інших джерел не забороняється і заохочується.

Курсова робота виконуються з актуальної правової тематики кримінально-правового напрямку. Тематика курсової роботи з Кримінального права допомагає розкривати як загальні, так і спеціальні

компетентності, підготовки бакалавра за спеціальністю 081 «Право» відповідно до затвердженого стандарту вищої освіти. Затверджена тематика курсових робіт відповідає програмним результатам навчання здобувачів освітнього рівня «Бакалавр».

Тематика курсових робіт з Кримінального права складається науково-педагогічними працівниками кафедри державно-правових дисциплін, кримінального права та процесу, обговорюється та затверджується на засіданні кафедри. Тематика доводиться до відома здобувачів вищої освіти заздалегідь. Тему курсової роботи здобувачі обирають із переліку тем, затвердженого кафедрою. При цьому, теми, за якими написані роботи, не повинні повторюватися в межах однієї академічної групи. Обрання здобувачем певної теми засвідчується у журналі обліку тем курсових на кафедрі державно-правових, кримінального права та процесу. При ознайомленні з темою здобувач може отримати консультацію передбачуваного наукового керівника або інших викладачів кафедри державно-правових дисциплін, кримінального права та процесу щодо змісту, використання першоджерел та оформлення роботи.

Текст курсової роботи подається здобувачем в паперовій та електронній формі (у форматі doc або docx) у терміни встановлені кафедрою, але не пізніше двох тижнів до захисту. У разі порушення цих термінів здобувач не допускається до захисту та має право подати на кафедру текст курсової роботи до перескладання. Відмітка про подання тексту курсової роботи здійснюється у відповідному журналі кафедри.

Представлена для перевірки на кафедрі державно-правових дисциплін, кримінального права та процесу курсова робота повинна являти собою поглиблене, системне та повне висвітлення обраної теми на базі наукових, нормативно-правових джерел та вивченої правозастосовчої практики і судової статистики.

Здобувачі при написанні курсової роботи повинні вміти правильно користуватися юридичною кримінально-правовою термінологією, робити

самостійні висновки, демонструвати логічність і послідовність в побудові плану роботи, культуру мислення та мови.

Після обрання теми курсової роботи здобувачам необхідно ознайомитись з літературою відповідно до теми курсової роботи. Для вибору літератури рекомендується користуватися бібліографічними довідниками, довідниками літератури в учбових посібниках та монографічних наукових джерелах, бібліотечними каталогами тощо.

Ознайомлення з джерелами включає вивчення та аналіз навчальної літератури, наукових монографічних робіт, нормативно-правових актів, матеріалів правозастосовчої практики та судової статистики. Зобов'язується використовувати при написанні курсової роботи монографічні роботи, матеріали, розміщені в наукових журналах, збірниках, юридичній пресі тощо.

При написанні курсової роботи загальною вимогою є глибоке засвоєння та правильне використання чинного законодавства про кримінальну відповідальність.

Структура курсової роботи повинна складатися із таких елементів: Зміст, Вступ, Основна частина, Висновок, Перелік використаних джерел.

У **Змісті** повинна відображатися структура роботи, її план. Елементи змісту нумеруються арабськими цифрами послідовно. Викладений у методичних рекомендаціях зміст роботи є орієнтовним і за погодженням з науковим керівником (консультантом) може бути удосконалений, доповнений чи змінений.

У **Вступі**, у якому визначається: актуальність теми, мета, завдання, об'єкт та предмет дослідження, методи дослідження, теоретична, нормативно-правова та практична основа курсової роботи).

У **Основній частині** автор розкриває зміст та проблематику теми. Із застосуванням спеціальної наукової літератури здобувач повинен не тільки розкрити зміст теми, але й вказати основні наукові погляди та проблемні питання теми. Сутність курсової роботи не передбачає обов'язкового розв'язання проблемних теоретичних питань теми але і не виключає

особистої думки автора, яка може викладатися на сторінках роботи. При кожному використанні в Основній частині певного літературного чи нормативно-правового джерела автор робить посилання за вимогами вказаними нижче. Матеріал, що викладається в Основній частині повинен структурно відповідати Змісту, що вказаний на початку роботи.

У **Висновках** містяться узагальнені теоретичні висновки, що виходять із основної частини курсової роботи.

У **Переліку використаних джерел** автор вказує за алфавітним розташуванням всі використані при написанні наукові та нормативно-правові джерела із точним зазначенням автора, назви, видавництва, чи назви та органу, що прийняв нормативно-правовий акт (не менше 20 найменувань). Оформлення переліку джерел повинно здійснюватися згідно з державними стандартами, що існують.

Наукове керівництво курсовою роботою здійснюється науково-педагогічними працівниками кафедри державно-правових дисциплін, кримінального права та процесу, які є фахівцями у галузі кримінального права та мають дотичність до тематики дослідження

Науковий керівник повинен допомагати здобувачу при написанні курсової роботи шляхом надання порад, консультацій, рекомендацій наукової літератури (у тому числі в електронному вигляді), ознайомлення здобувача із нормативно-правовою базою та судовими рішеннями з тематики дослідження. Науковий керівник зобов'язаний дотримуватись етичних та культурних вимог поведінки зі здобувачем при написанні і поданні на кафедру тексту курсової роботи. Науковий керівник повинен надати рецензію на написану курсову роботу за три робочі дні до її захисту.

Науковий керівник повинен неухильно стежити за дотриманням вимог академічної доброчесності при написанні здобувачем курсової роботи.

Вимоги щодо оформлення курсової роботи

Курсова робота виконується у текстовому редакторі Microsoft Office Word. Поля: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє та нижнє – 20 мм. Шрифт: Times New Roman. Кегль: 14. Міжрядковий інтервал: 1,5. Відступ: 10 мм.

Кожен елемент структури курсової роботи починається з нової сторінки. Обсяг курсової роботи: до 25 сторінок (без врахування титульної сторінки, змісту, переліку використаних джерел).

Джерела списку літератури оформляються відповідно до бібліографічних вимог ВАК України, нумеруються по порядку і пишуться один за одним.

При написанні курсової роботи з метою недопущення академічного плагіату здобувач зобов'язаний здійснювати посилання на цитовані джерела. Оформлення цього здійснюється наступним чином: цитований текст береться в лапки («»), наприкінці яких перед крапкою у квадратних дужках вказується номер цитованого джерела та через кому – номер сторінки ([1, с. 5]). При цитуванні електронного джерела номер сторінки не ставиться.

Оцінка курсової роботи

Робота перевіряється науково-педагогічним складом кафедри (професори, доценти) і робиться висновок про її допуск чи не допуск до захисту. Висновок викладається у рецензії на курсову роботу у якій рецензент викладає основний зміст роботи її позитивні та негативні сторони, зауваження та позитивні моменти.

У разі, коли здобува вищої освіти при написанні курсової роботи не проявляє необхідної самостійності і творчого відношення до підготовки її тексту, використовує механічне запозичення обсягу роботи із різноманітних джерел (електронних ресурсів) – робота до захисту не допускається. У випадку невідповідності вимогам курсова робота повертається здобувачу на

доопрацювання (у випадку виявлення порушення академічної доброчесності із попередженням). Доопрацьований текст курсової роботи здобувач повинен надати на кафедру не пізніше тижня до захисту.

З метою запобігання і недопущення наявності академічного плагіату, представлені на кафедрі роботи перевіряються на його наявність. При його наявності чи компілятивному характері роботи, відсутності посилань на використані джерела, вона не може бути допущена до захисту.

У разі допущення курсової роботи до захисту, вона видається автору за добу до захисту. Протягом цього терміну здобувач повинен із використанням положень роботи підготуватися до захисту.

Дата проведення захисту курсової роботи встановлюється у розкладі екзаменаційної сесії. Захист відбувається публічно перед екзаменаційною комісією у складі не менше трьох науково-педагогічних працівників кафедри. Здобувач може мати власний варіант курсової роботи в паперовому або електродному вигляді. Поданий на кафедру та рецензований керівником текст курсової роботи знаходиться у екзаменаційній комісії і в подальшому зберігається на кафедрі.

Під час захисту, здобувачі викликаються до захисту головою екзаменаційної комісії за алфавітом або за ініціативою здобувача. Перед доповіддю здобувача, голова екзаменаційної комісії зачитує рецензію наукового керівника на текст курсової роботи. Доповідь здобувача відбувається перед присутніми на захисті та має містити у собі інформацію про актуальність теми, її значення для теорії та практики, основні положення аналізу наукових, нормативно-правових джерел та матеріалів судової практики з тематики, узагальнені висновки. Після доповіді здобувач відповідає на питання членів екзаменаційної комісії та відповідає на всі зауваження, вказані у рецензії.

Оцінка курсової роботи складається із результатів аналізу як тексту роботи так і знань здобувача по темі роботи, що були продемонстровані на захисті. За результатами захисту можуть бути виставлені наступні оцінки:

Відмінно (90-100, A). Курсова робота виконана бездоганно, своєчасно, самостійно, забезпечує повне розкриття теми, містить певну палітру опрацьованих інформаційних джерел, критичний огляд наукової літератури, узагальнення і висновки, які дозволяють чітко визначити авторську позицію. Рецензія позитивна. Відсутні порушення академічної доброчесності.

Добре (74-89, C, B). Тема курсової роботи розкрита, але мають місце окремі недоліки непринципового характеру. В роботі зустрічається порушення логіки у побудові дослідження, аналіз літературних джерел зроблений поверхнево, відсутні узагальнення, наукова полеміка, невірно оформлені посилання на першоджерела; відсутні чітко аргументовані висновки. Рецензія позитивна, але містить окремі зауваження. Відсутні порушення академічної доброчесності.

Задовільно (60-73, E, D). Тема курсової роботи в основному розкрита, але мають місце недоліки змістовного характеру, відсутні узагальнення, чіткі авторські висновки. Порушена логіка представленого матеріалу, змістовне наповнення дослідження не пов'язано між собою. Є зауваження щодо оформлення, наявна значна кількість помилок в оформленні переліку використаних джерел. Відсутні порушення академічної доброчесності.

Незадовільно (1-59 Fx, F). Мета роботи сформульована не чітко, змістовне наповнення роботи не відповідає темі дослідження. Відсутня логіка у побудові дослідження. Порушено вимоги щодо використання сучасного понятійного кримінально-правового апарату. У роботі яскраво виражений компіляційний характер, відсутні посилання на використані джерела. Представлений застарілий матеріал. Оформлення роботи має суттєві недоліки. Важко визначити ступінь самостійності тексту курсової роботи.

Рішення про оцінку курсової роботи оголошується головою екзаменаційної комісії здобувачам публічно після закінчення захисту академічною групою і наради її членами комісії.

Здобувач, який отримав оцінку «*Незадовільно. 35-59, F*» допускається до повторного захисту у встановленому порядку.

Тематика курсових робіт

Тема 1. Інститут кримінальної відповідальності

План

1. Поняття та специфічні ознаки кримінальної відповідальності.
2. Види кримінальної відповідальності.
3. Моменти виникнення та припинення кримінальної відповідальності.
4. Підстава кримінальної відповідальності за КК України.
5. Форми реалізації кримінальної відповідальності.
6. Співвідношення понять «кримінальна відповідальність» та «кримінальне покарання».

Рекомендована література:

1. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / [А. А. Васильєв, Є. О. Гладкова, О. О. Житний та ін.]; за заг. ред. проф. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2020. – 428 с.
2. Кримінальне право України. Частина 1: конспект лекцій: навчально-методичний посібник для здобувачів денної та заочної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» / Попович О.В., Томаш Л.В., Латковський П.П. Чернівці, 2022. 182с
3. Литвинов О.М., Митрофанов І.І. Концептуальна модель механізму реалізації кримінальної відповідальності: монографія. Харків: Золота миля, 2017. 180 с.
4. Фріс П.Л. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник. Вид. 3-тє, допов. і перероб. Одеса: Фенікс, 2018. 394 с.
5. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / Ахмедов Махір Байрам огли, Бабенко А.М. та ін.; за заг. ред. В.Я. Конопельського, В.О. Меркулової. Одеса, ОДУВС, 2021. 452 с.
6. Берзін П.С. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник : у 3 т. Київ : Дакор, 2018. Т. 1 : Загальні засади. 562 с.

7. Гришук В. К. Доктринальне розуміння форм реалізації кримінальної відповідальності людини//Актуальні проблеми кримінальної відповідальності: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 10–11 жовт. 2013 р. / Ред. кол.: В. Я. Тацій (голов. ред.) та ін. – Х.: Право, 2013. – С. 93–984;
8. Кваша О.О. Підстава кримінальної відповідальності співучасників злочину / Кваша О.О. // Міждисциплінарні гуманітарні студії. – 2014. – 1. – С. 22-29.
9. Гришук В.К. Поняття, види, підстави і форми реалізації кримінальної відповідальності / В.К. Гришук // Вісник асоціації кримінального права. – 2013. – № 1 (1). – С. 50-65.
10. Гришук В. К. Кримінальна відповідальність юридичних осіб: порівняльно-правове дослідження : монографія / В. К. Гришук, О. Ф. Пасєка. – Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2013. – 248 с.
11. Актуальні проблеми кримінального законодавства України та практики його застосування: монографія / За заг ред. В.Я. Тація, В.І. Борисова, Л.М.Демидової. Х.: Право, 2017. 400 с
12. Примаченко В. Ф. Диференціація кримінальної відповідальності: поняття та зміст. Вісник Кримінологічної асоціації України: зб. наук. праць. Харків: ХНУВС, 2016. №1 (12). С. 104-117.
13. Куц В. Проблеми кримінальної відповідальності. Київ: Націон. акад. прокуратури України, 2013. 322 с

Тема 2. Кримінальне правопорушення

План

1. Поняття та ознаки кримінального правопорушення.
2. Критерії відмежування злочинів та кримінальних проступків від інших правопорушень.
3. Стадії кримінальних правопорушень
4. Класифікація кримінальних правопорушень.
5. Малозначні діяння.

Рекомендована література:

1. Кримінальне право України. Частина 1: конспект лекцій: навчально-методичний посібник для здобувачів денної та заочної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» / Попович О.В., Томаш Л.В., Латковський П.П. Чернівці, 2022. 182с
2. Панов М.І. Кримінальне правопорушення і його види : лекція / М.І. Панов. – Х.: Право, 2019. - 43 с.
3. Лутчин В. І. Класифікація кримінальних правопорушень за кримінальним правом України та Республіки Польща: порівняльна характеристика: дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – Право - Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. - 209 с.
4. Сидорук І. І. Щодо визначення поняття «кримінальне правопорушення»: Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право № 70 (2022). С. 399-404.
5. Круглов О. Щодо поняття кримінального правопорушення. Вісник пенітенціарної асоціації України. 2021 / № 2(16). С. 24 – 32.
6. Дудоров О.О., Хавронюк М.І. Кримінальне право: Навчальний посібник / За заг. ред. М.І. Хавронюка. – К.: Ваіте, 2014. – 944 с.
7. Мірошніченко Н.М. Щодо визначення поняття «кримінальне правопорушення». Право і суспільство. № 6. частина 2. 2015. С. 153-158.
8. Кримінальний проступок у доктрині та законодавстві: монографія / В. О. Туляков, Г. П. Пімонов, Н. І. Мітріцян та ін.; за заг. ред. В. О. Тулякова. – Одеса : Юрид. літ., 2012. – 424 с.
9. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / А.А. Васильєв, Є.О. Гладкова, О.О. Житний та ін.; за заг. ред. проф. О.М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 428 с.

Тема 3. Склад кримінального правопорушення

План

1. Поняття складу кримінального правопорушення.
2. Елементи та ознаки складу кримінального правопорушення, їх сутність.
3. Види складу кримінального правопорушення за конструкцією.
4. Види складу кримінального правопорушення за структурою
5. Види складу кримінального правопорушення за ступенем суспільної небезпеки.
6. Співвідношення понять «склад кримінального правопорушення» та «кримінального правопорушення».

Рекомендована література:

1. Берзін П.С. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник : у 3 т. Київ : Дакор, 2018. Т. 1 : Загальні засади. 562 с.
2. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / Ахмедов Махір Байрам огли, Бабенко А.М. та ін. ; за заг. ред. В.Я. Конопельського, В.О. Меркулової. Одеса, ОДУВС, 2021. 452 с.
3. Кримінальне право України: Загальна частина : підручник / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін.; за ред. В.І. Борисова, В.Я. Тація та В.І. Тютюгіна. – 5-те вид., переробл. і допов. – Х. : Право, 2015. – 528.
4. Лутчин В. І. Класифікація кримінальних правопорушень за кримінальним правом України та Республіки Польща: порівняльна характеристика: дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – Право / Лутчин Володимир Ігорович. - Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. - 209 с.
5. Сидорук І. І. Щодо визначення поняття «кримінальне правопорушення»: Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право № 70 (2022). С. 399-404.

6. Бурдін В. М. Осудність та неосудність (кримінальноправове дослідження) : монографія / В. М. Бурдін. – Львів : Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, 2010. – 780 с
7. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / А.А. Васильєв, Є.О. Гладкова, О.О. Житний та ін.; за заг. ред. проф. О.М. Литвинова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 428 с.
8. Актуальні проблеми кримінального законодавства України та практики його застосування : монографія / За заг ред. В. Я. Тація, В.І. Борисова, Л.М.Демидової. Х.: Право, 2017. 400 с

Тема 4. Співучасть у кримінальному правопорушенні

План

1. Поняття співучасті у кримінальному правопорушенні.
2. Види співучасників.
3. Форми співучасті.
4. Спеціальні питання відповідальності співучасників.
5. Підстава та межі кримінальної відповідальності співучасників.
6. Причетність до кримінального правопорушення та її види.

Рекомендована література:

1. ППВСУ «Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об'єднаннями» 23.12.2005 № 13
2. Фріс П.Л. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник. Вид. 3-тє, допов. і перероб. Одеса : Фенікс, 2018. 394 с.
3. Абакумова Ю.В. Інститут співучасті у кримінальному праві України: природа, сутність, сучасні проблеми визначення: монографія. Запоріжжя: КПУ, 2012. 320 с.
4. Кваша О.О. Підстава кримінальної відповідальності співучасників злочину / Кваша О.О. // Міждисциплінарні гуманітарні студії. – 2014. – 1. – С. 22-29.

5. Кваша О.О. Співучасть у злочині: сутність, структура та відповідальність: дис. д-ра юрид. наук: 12.00.08 / О.О. Кваша. – К., 2013. – 467 с.
6. Абакумова Ю.В. Теорія співучасті в кримінальному праві України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра юрид. наук: спец. 12.00.08 «Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право» / Ю.В. Абакумова. – Запоріжжя, 2013. – 40 с.
7. Вознюк А. Визначення поняття «форма співучасті» та її види в теорії кримінального права / А. Вознюк // Науковий часопис Національної академії прокуратури України. – 2015. – № 1. – С. 46–56.
8. Бурдін В. М. Осудність та неосудність (кримінальноправове дослідження) : монографія / В. М. Бурдін. – Львів : Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, 2010. – 780 с
9. Митрофанов І. І. Співучасть у злочині : навч. посіб. / І. І. Митрофанов, А. М. Притула. – Одеса: Фенікс, 2012. – 208 с.
10. Вознюк А. А. Кримінально-правова доцільність звільнення від кримінальної відповідальності організаторів та керівників злочинних об'єднань / А. А. Вознюк // Підприємництво, господарство і право. – 2008. – № 1 (145). – С. 105–109.
11. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / Ахмедов Махір Байрам огли, Бабенко А.М. та ін.; за заг. ред. В.Я. Конопельського, В.О. Меркулової. Одеса, ОДУВС, 2021. 452 с.

Тема 5. Множинність кримінальних правопорушень

План

1. Поняття множинності.
2. Поняття одиничного кримінального правопорушення.
3. Визначення триваючого та продовжуваного одиничного кримінального правопорушення.
4. Визначення повторності кримінальних правопорушень.
5. Поняття та види сукупності.

6. Поняття та види рецидиву кримінальних правопорушень.

Рекомендована література:

1. ППВСУ «Про практику застосування судами кримінального законодавства про повторність, сукупність і рецидив злочинів та їх правові наслідки» від 04.06.2010 № 7
2. Берзін П.С. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник : у 3-х т. – Т. I. : Загальні засади. Київ : ВД «Дакор», 2019. 562 с.
3. Вереша Р.В. Кримінальне право України на сучасному етапі. Загальна частина : навчальний посібник. Київ: Алерта, 2022. 612 с.
4. Бажанов М. И. Множественность преступлений по уголовному праву Украины / М. И. Бажанов. – Харьков: Право, 2000. – 128 с. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / [А. А. Васильєв, Є. О. Гладкова, О. О. Житний та ін.]; за заг. ред. проф. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2020. – 428 с.
5. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / Ахмедов Махір Байрам огли, Бабенко А.М. та ін.; за заг. ред. В.Я. Конопельського, В.О. Меркулової. Одеса, ОДУВС, 2021. 452 с.
6. Дудоров О. Кримінально-правові проблеми сучасної України (вибрані праці). Київ: Ваіте, 2022. – 632 с.

Тема 6. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння

План

1. Необхідна оборона
2. Крайня необхідність
3. Виконання наказу або розпорядження.
4. Виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.
5. Фізичний або психічний примус.

Рекомендована література:

1. Закон України № 2124-IX від 15.03.2022 «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо визначення обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння та забезпечують бойовий імунітет в умовах воєнного стану».
2. ППВСУ «Про судову практику у справах про необхідну оборону» N 1 від 26.04.2002
3. Мирошніченко Н. А. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння / Н. А. Мирошніченко // Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів ХХІ століття» за загальною редакцією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – Т. 2. – С. 251-254.
4. Гусар Л.В. Необхідна оборона: кримінологічні та кримінально-правові аспекти: Автореф. дисс. канд. юрид. наук: 12.00.08. – Одеса: ОНЮА, 2009. – 17 с
5. Баулін Ю. В. Обставини, що виключають злочинність діяння // Вісник Асоціації крим. права України. – 2014. – № 1(2).с. 422-425.
6. Шарман О. М. Виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України як обставина, що виключає кримінальну протиправність діяння. Вісник Асоціації кримінального права України. 2022. № 1(17). С. 24–30
7. Пономаренко Ю. А. Новелізація положень КК щодо обставин, які виключають кримінальне правопорушення в умовах військового стану. Вісник Асоціації кримінального права України. 2022. № 1(17). С. 2–7.
8. Корабель М. Г. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння: Виконання обов'язку щодо захисту Відчизни, незалежності та територіальної цілісності. Наукових праць ХНПУ імені Г.С. Сковороди" Право" с. 31-37.

9. Бабанли Р.Ш. До питання призначення покарання за перевищення меж необхідної оборони та перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця. Обставини, що виключають злочинність діяння: проблеми теорії та практики: збірник наукових праць за матеріалами круглого столу. 28 травня 2015 року / За заг. ред. Ю. Л. Бошицького, О. О. Кваші. – Львів, «Галицька видавнича спілка», 2015. – 103 с

Тема 7. Звільнення від кримінальної відповідальності.

План

1. Поняття та види звільнення від кримінальної відповідальності.
2. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям.
3. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим.
4. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки.
5. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки.
6. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності.

Рекомендована література:

1. ППВСУ «Про практику застосування судами України законодавства про звільнення особи від кримінальної відповідальності» 23.12.2005 № 12
2. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / Ахмедов Махір Байрам огли, Бабенко А.М. та ін.; за заг. ред. В.Я. Конопельського, В.О. Меркулової. Одеса, ОДУВС, 2021. 452 с.
3. Баулін Ю. В. Звільнення від кримінальної відповідальності: монографія / Ю. В. Баулін. – Київ : Атіка, 2004. – 296 с.

4. Дудоров Олександр. Кримінально-правові проблеми сучасної України (вибрані праці). Київ: Ваіте, 2022. – 632 с.
5. Житний О. О. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 “Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право” / О. О. Житний. – Х., 2003. – 21 с.
6. Вознюк А. А. Звільнення від кримінальної відповідальності учасників злочинних організацій: поняття, види, підстави / А. А. Вознюк // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. – 2008. – № 2. – С. 133–138.
7. Ковітіді О. Ф. Звільнення від кримінальної відповідальності за нормами Загальної частини КК України: [навч. посіб.] / О. Ф. Ковітіді. – Сімферополь : ВД “Квадранал”, 2005. – 2005. – 224 с.
8. Козак О. С. Правові підстави звільнення від кримінальної відповідальності / О. С. Козак // Наше право. – 2004. – №4. – С. 59–62.

Тема 8. Інститут призначення покарання

План

1. Загальні засади призначення покарання.
2. Обставини, що пом'якшують покарання.
3. Обставини, що обтяжують покарання.
4. Призначення покарання за незакінчений злочин та злочин, вчинений у співучасті.
5. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом.

Рекомендована література:

1. Дудоров О. Кримінально-правові проблеми сучасної України (вибрані праці). Київ: Ваіте, 2022. – 632 с.

2. Бабанли Р. Ш. Б 12 Призначення покарання в Україні: теоретико-прикладні засади. Чернігів: Десна Поліграф, 2019. 488 с.
3. Бабанли Р. Ш. Підходи до визначення загальних засад призначення покарання за законодавством європейських держав. Науковий часопис Національної академії прокуратури України. 2016. № 1. С 1–9.
4. Бурдін В. М. Призначення покарання за незакінчений злочин. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е. О. Дідоренка. 2012. № 4. С. 73–84.
5. Василяш В. М. Підстави призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом, та деякі проблеми встановлення їх у судовій практиці. Університетській науковій записки. 2008. № 3 (27). С. 250–257.
6. Корабель М. Г. Призначення більш м'яких покарань, ніж передбачено законом, за порушення вимог пожежної та технічної безпеки / М. Г. Корабель // Право і суспільство. – 2021. – Вип. 5. – С. 259–263.
7. Попій Д. С. Призначення покарання за незакінчений злочин у кримінальному праві України: дис. канд. юрид. наук: 12.00.08 / Харків, 2019. 211 с.
8. Пироженко О. С. Покарання, що обмежують майнові права засуджених, за кримінальним правом України : монографія / О. С. Пироженко; за заг. ред. О. М. Литвинова ; Кримінологічна асоціація України. – Харків: НікаНова, 2012. – 294 с.
9. Омельчук О. Загальні засади призначення покарання: законодавче регулювання та практика застосування. Університетські наукові записки. 2013. № 4. С. 360–366.

Тема 9. Особливості призначення покарання

План

1. Принципи призначення покарання.
2. Призначення покарання за сукупністю злочинів.
3. Призначення покарання за сукупністю вироків.

4. Правила складання покарань та зарахування строків попереднього ув'язнення.
5. Обчислення строків покарання.

Рекомендована література:

1. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / Ахмедов Махір Байрам огли, Бабенко А.М. та ін.; за заг. ред. В.Я. Конопельського, В.О. Меркулової. Одеса, ОДУВС, 2021. 452 с.
2. Музика А. Інститут призначення покарання: поняття і загальна характеристика. Право України. 2011. № 9. С. 174–183.
3. Нікіфорова Т. І. Проблеми призначення покарання за сукупністю вироків. Університетські наукові записки, 2017, № 62, с. 79-92
4. Бабанли Р. Ш. Призначення покарання в Україні: теоретико-прикладні засади. Чернігів: Десна Поліграф, 2019. 488 с.
5. Галай А. Сучасні підходи до визначення строку попереднього ув'язнення. Науковий часопис Національної академії прокуратури України. 2016. № 2. С. 59–66.
6. Міщук Н. П. Проблеми складання покарань та зарахування строку попереднього ув'язнення. Актуальні проблеми кримінального права, кримінології та кримінально-виконавчого права: матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (25 травня 2018 р., м. Дніпро). Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. С. 145–148.
7. Міщук Н. П. Призначення покарання за сукупністю вироків за кримінальним правом України. – Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право. – Дніпропетровський університет внутрішніх справ, Дніпро, Україна, 2021 с. 198
8. Міщук Н. П. Результати дослідження призначення покарання за сукупності вироків. Актуальні проблеми діяльності органів досудового розслідування:

матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Дніпро, 28 травня 2021 р.). Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2021. С. 84–88.

9. Актуальні питання кримінального законодавства України та практики його застосування. Монографія. Тацій В. Я., Борисов В. І., Демидова Л. М..Право, 2017.400 с.

Тема 10. Звільнення від покарання та його відбування.

План

- 1.Поняття звільнення від покарання та його відбування.
- 2.Звільнення від покарання та його види.
- 3.Звільнення від відбування покарання та його види.
- 4.Заміна покарання більш м'яким.
- 5.Амністія та помилування.

Рекомендована література:

1. Постанова ПВСУ № 7 «Про практику призначення судами кримінального покарання» від 24.10.2003р.
2. Постанова ПВСУ № 2 «Про умовно-дострокове звільнення від відбування покарання і заміни невідбутої частини більш м'яким» від 26.04.2002р.
3. Бурдін В. М. Осудність та неосудність (кримінальноправове дослідження) : монографія / В. М. Бурдін. – Львів: Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, 2010. – 780 с.
4. Берзін П.С. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник : у 3 т. Київ : Дакор, 2018. Т. 1: Загальні засади. 562 с.
5. Горох О.П. Сучасні кримінально-правові проблеми звільнення від покарання та його відбування: монографія / за наук. ред. А.А. Музики. Київ: Дакор, 2019. 676 с.

6. Дудоров Олександр. Кримінально-правові проблеми сучасної України (вибрані праці). Київ: Ваїте, 2022. – 632 с.
7. Шинкарьов Ю.В. Щодо окремих аспектів звільнення від відбування покарання у зв'язку з прийняттям уповноваженим органом рішення про передачу засудженого для обміну як військовополоненого. Правові виклики сучасності: Матеріали круглого столу (20 грудня 2022 р.). Харків: Державний біотехнологічний університет, 2022 . – с. 109-111.

Тема 11. Інші заходи кримінально – правового характеру.

План

1. Поняття, мета та види примусових заходів медичного характеру
2. Поняття на підстави спеціальної конфіскації.
3. Випадки застосування спеціальної конфіскації
4. Відмежування загальної та спеціальної конфіскації.

Рекомендована література:

1. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / Ахмедов Махір Байрам огли, Бабенко А.М. та ін.; за заг. ред. В.Я. Конопельського, В.О. Меркулової. Одеса, ОДУВС, 2021. 452 с.
2. Берзін П.С. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник: у 3 т. Київ : Дакор, 2018. Т. 1: Загальні засади. 562 с.
3. Ященко А. М. Застосування заходів кримінально-правового характеру: монографія / А. М. Ященко. – Харків : НікаНова, 2014. – 388 с.
4. Спеціальна конфіскація: деякі аспекти застосування / А. М. Ященко // Часопис Київського університету права . – 2013. – № 4. – С. 291-294.
5. Дудоров Олександр. Кримінально-правові проблеми сучасної України (вибрані праці). Київ: Ваїте, 2022. – 632 с.
6. Винник А. О. Спеціальна конфіскація майна як інший захід кримінально-правового характеру за кримінальним правом України: дисертація на

здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук (доктора філософії) за спеціальністю 12.00.08 «кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право» (081 – Право) / Винник Анна Олегівна. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ Міністерства внутрішніх справ України, 2019. - 220 с.

7. Правова природа спеціальної конфіскації / В. І. Цимбалюк // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2014. – № 2(10) с. 28-34.

8. Оробець К. М. До питання про кримінально-правовий статус спеціальної конфіскації / К. М. Оробець // Актуальні проблеми кримінальної відповідальності: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 10- 11 жовт. 2013 р. – Х., 2013. – С. 338-341.

Тема 12. Злочини проти основ національної безпеки України.

План.

1. Поняття та загальна характеристика злочинів проти основ національної безпеки, місце цих злочинів у структурі злочинності.
2. Злочини проти зовнішньої безпеки України.
3. Злочини проти внутрішньої безпеки України.
4. Кримінальна відповідальність за злочини проти основ національної безпеки України та форми її реалізації: кримінальне покарання, звільнення від покарання; звільнення від відбування покарання.
5. Проблеми захисту національної безпеки України в умовах збройної агресії проти неї.

Рекомендована література:

1. Актуальні проблеми формування сучасної доктрини кримінального права України : монографія / В. Я. Тацій, Л. М. Демидова, В. І. Борисов та ін. ; за

- заг. ред. В. Я. Тація, Л. М. Демидової, В. І. Борисова. Харків : Право, 2021. 632 с.
2. Антонов В. О. Конституційно-правові засади національної безпеки України: монографія. К.: ТАЛКОМ, 2017. 576 с.
 3. Бантишев О. Ф. Шамара О. В. Кримінальна відповідальність за злочини проти основ національної безпеки України (проблеми кваліфікації): монографія. К. : Наук. – вид. відділ НА СБ України, 2010. 168 с.
 4. Власюк О. С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики: вибр. наук. праці. Київ: НІСД, 2016. 528 с.
 5. Єна І. О. Правова регламентація злочинів проти основ національної безпеки (держави) та покарань за їхнє вчинення в перші роки радянської влади. Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди «Право». 2020. Вип. 32. С. 82–89.
 6. Єна І. О. Санкції за злочини проти основ національної безпеки України: окремі закономірності та проблеми побудови. Прикарпатський юридичний вісник. 2019. Вип. 4 (29). Том 1. С. 116–119.
 7. Луценко Ю. В. Звільнення від кримінальної відповідальності за злочини проти основ національної безпеки України: монографія. Харків: Право, 2015. 200 с.
 8. Мошняга Л. В. Кримінальна відповідальність за злочини проти конституційних основ національної безпеки України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Харків, 2011. 226 с.
 9. Павленко Т.А. Деякі питання кримінальної відповідальності за колабораційну діяльність. Виклики правничої професії в умовах воєнного стану : тези доповідей та наукових повідомлень учасників круглого столу присвяченого до Дня юриста (6 жовтня 2022 року) / уклад.: О.О. Коваленко, Т.Г. Головань, М.Д. Ждан ; за ред. О.О. Коваленко. – Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2022. С. 47-49.
 10. Павленко Т.А. Дезінформація: поняття, ознаки, перспективи протидії. Юридичний науковий електронний журнал. № 7. 2022. С. 337-339.

11. Павленко Т.А. Щодо проблеми забезпечення національної безпеки в умовах збройної агресії. Глобалізаційні виклики: урядування майбутнього : матеріали міжнар. наук.- практ. конф. (Київ, 7–8 черв. 2022 р.) / за заг. ред. Л. Г. Комахи. Київ : ННІ ПУДС КНУ імені Тараса Шевченка, 2022. С. 235-237.
12. Пилипчук В. Г. Формування теоретико-правових основ забезпечення національної безпеки України (кінець ХХ – початок ХХІ століття): монографія. К. : Наук. – вид. відділ НА СБ України, 2008. 256 с.
13. Рубашенко М. А. Кримінальна відповідальність за посягання на територіальну цілісність і недоторканість України: монографія. Харків: Право, 2016. 286 с.
14. Ситник Г. П. Концептуальні засади забезпечення національної безпеки України: навч. посіб.: у 3-х ч.: Державна політика та основи стратегічного планування забезпечення національної безпеки. Київ: НАДУ, 2010. 208 с.
15. T Pavlenko, M Korabel - The national security field under conditions of armed aggression of the Russian Federation against Ukraine in 2022 Journal of Geography, Politics and Society, 2022 p. 51-54.

Тема 13. Кримінальні правопорушення проти життя особи.

План

1. Поняття та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти життя особи, їх види.
2. Життя як об'єкт кримінально-правової охорони.
3. Вбивство та його види: умисне і вчинене через необережність.
4. Умисне вбивство та його різновиди: вбивство за обтяжуючих обставин; вбивство за пом'якшуючих обставин; вбивство без обтяжуючих та пом'якшуючих обставин.
5. Особливості кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення проти життя.

Рекомендована література:

1. ППВСУ «Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи» 07.02.2003 № 2
2. Кримінально-правова характеристика злочинів проти особи: навч. посібник у схемах / В. К. Грищук, Т. М. Луцький, О. Ф. Пасека, М. В. Самарчук. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. 64 с.
3. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи : навч. посіб. / І.О. Зінченко, О.О. Володіна ; за заг. ред. М.І. Панова. – Харків : Право, 2019. – 248 с.
4. Музика А. А., Горох О. П. Покарання та його застосування за злочини проти здоров'я населення: монографія. Київ: Паливода А. В., 2012. 404с.
5. Морщавка Є. Кримінологічна характеристика кримінальних правопорушень проти життя і здоров'я особи / Є. Морщавка // Новітні кримінально-правові дослідження – 2021: Альманах наукових праць / за ред. проф. Є. Л. Стрельцова, проф. О. В. Козаченка, PhD О. М. Мусиченко. – Миколаїв: МІП НУ "ОЮА", 2021. – С. 191-198.
6. Павленко Т.А., Трубников В.М. Концепція кримінально-правової охорони права людини на життя в Україні. Монографія. – Х.: Харків юридичний, 2009. 288с.
7. Павленко Т.А. Кримінальна відповідальність за вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини. Зб. наук. пр. Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. Право. - Харків, - 2011. Вип.17. – С.157-164.
8. Павленко Т.А. Визначення поняття «вбивство» у доктрині кримінального права та на законодавчому рівні. Порівняльно-аналітичне право. № 1. 2015. С. 263-266.

9. Павленко Т.А. Щодо питання класифікації злочинів проти життя та здоров'я особи за Кримінальним кодексом України. Порівняльно-аналітичне право. № 1. 2017. С. 205 – 208.
10. Павленко Т.А. Доведення до самогубства: перспективи вдосконалення чинного законодавства. Порівняльно-аналітичне право. № 6. 2017. С. 326 – 329.
11. Tetiana A. Pavlenko, Tetiana Ye. Dunaieva, Marina Yu. Valuiska. Prospects of euthanasia legal regulation in Ukraine. Wiad Lek. 2020;73(10):2289-2294
12. Корабель М.Г., Павленко Т.А. Вбивство, доведення до самогубства чи інсценування самогубства? Методика розслідування. Зб. наук. пр. Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. Право. Харків, 2022. Вип.35. С.41-46.
13. Сотула О.С. Кримінально-правова охорона життя людини у країнах романо-германської правової сім'ї: ретроспектива, компаративістика, моделювання. Х.: Видавець Іванченко І.С., 2015. 429 с.
14. Чуваков О. А. Кримінально-правова протидія злочинам проти основ національної безпеки України: теорія і практика: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.08. Київ, 2017. 468 с.
15. Керімов А.З. Відмежування вбивства з особливою жорстокістю від суміжних складів злочинів. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2012. № 4.
16. Scientific achievements of countries of Europe in the field of legal science. Collective monograph. Riga : Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2018. 348 p.

Тема 14. Кримінальні правопорушення проти здоров'я особи.

План.

1. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти здоров'я
2. Здоров'я як об'єкт кримінально-правової охорони.
3. Види кримінальних правопорушень проти здоров'я.

4. Тілесні ушкодження, їх види.
5. Кримінальні правопорушення, що становлять небезпеку для життя чи здоров'я особи, які вчиняються в сфері медичного обслуговування
6. Інші кримінальні правопорушення, що становлять небезпеку для життя чи здоров'я особи.
7. Особливості кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення проти здоров'я.

Рекомендована література:

1. ППВСУ «Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи» 07.02.2003 № 2
2. Кримінально-правова характеристика злочинів проти особи: навч. посібник у схемах / В. К. Грищук, Т. М. Луцький, О. Ф. Пасека, М. В. Самарчук. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. 64 с.
3. Актуальні питання кримінального законодавства України та практики його застосування: монографія / В. С. Тацій, В. І. Борисов, Л. М. Демидова та ін.: Право, 2017. 400с.
4. Гринчак С. В. Кримінальна відповідальність за незаконну трансплантацію органів або тканин людини: монографія. Х.: Право, 2011. 296 с.
5. Гринчак С. В. Порухення встановленого законом порядку трансплантації органів або тканин людини: підстави кримінальної відповідальності: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Х., 2007.
6. Катеринчук К. В. Злочини проти здоров'я особи: проблеми кримінальноправової теорії та практики: К.: ФОП Маслаков, 2018. 408 с.
7. Короленко М.П. Кваліфікація і класифікація умисних вбивств при обтяжуючих обставинах: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. К., 2002.

8. Кримінально-правова охорона життя та здоров'я особи: Матеріали наук.-практ. конф. (Харків) 22-23 квіт. 2004 р. / Ред-кол.: Сташис В.В. (голов. ред.) та ін. К.-Х.: Юрінком Інтер, 2004.-260с.
9. Кучер В.І. Кримінально-правові проблеми вчинення злочинів способом особливо жорстокого поводження: Моногр. К.: АзимутУкраїна, 2004. 120с.
10. Митрофанов І.І. Злочини проти здоров'я людини навчальний посібник. Кременчук, 2017. 328с.
11. Павленко Т.А. Психічне (ментальне) здоров'я людини: деякі перспективи кримінально-правової охорони. Особлива частина Кримінального кодексу України : система та зміст: матеріали міжнар. наук. конф., м. Харків, 20–23 жовт. 2021 р. / редкол.: Ю. В. Баулін, Ю. А. Пономаренко, І. А. Вишневська. – Харків: Право, 2022. С. 72-74.
12. Павленко Т.А. Домашнє насильство та насильство стосовно жінок: причини та перспективи протидії. Сучасний стан та перспективи розвитку системи запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі в умовах глобальних викликів сьогодення : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 08 липня 2022 р.). – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 204-208.
13. Павленко Т.А. Домашнє насильство в умовах війни: причини та нові виклики сьогодення. Правові виклики сучасності: Матеріали круглого столу (20 грудня 2022 р.). Харків: Державний біотехнологічний університет, 2022. С. 86-89.
14. Старко О.Л. Умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини (кримінально-правове та кримінологічне дослідження): Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. К., 2007.

Тема 15. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи.

План.

1. Поняття та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності особи, їх місце у структурі злочинності.
2. Воля честь та гідність, як об'єкт кримінально-правової охорони.
3. Види кримінальних правопорушень проти волі.
4. Особливості кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності.

Рекомендована література:

1. ППВСУ «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи» 27.02.2009 N 1
2. Авраменко О.В. Розмежування торгівлі людьми або іншої незаконної угоди щодо людини із суміжними складами злочинів. Боротьба з торгівлею людьми: тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції (21 червня 2013 р.). Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2013. С. 6–9.
3. Акімов М. Кримінальна відповідальність за захоплення заручників. Право України. 2002. № 3. С. 150-154.
4. Акімов М. Відмежування захоплення заручників від незаконного позбавлення волі та викрадення людини. Вісник прокуратури. 2002. № 2 (14). С. 33–37.
5. Акімов М. Звільнення від кримінальної відповідальності за захоплення заручників: обґрунтування необхідності введення заохочувальної норми. Вісник прокуратури. 2002. № 5 (17). С. 50–54.
6. Андрушко А.В. До питання про об'єкт захоплення заручників. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Політика в сфері боротьби зі злочинністю» з нагоди відзначення 25-річчя навчально-наукового

юридичного інституту (м. Івано-Франківськ, 8-10 червня 2017 р.). Івано-Франківськ, 2017. С. 126–130.

7. Андрушко А.В. Класифікація злочинів проти волі, честі та гідності особи. Кримінальне правопорушення: національний та зарубіжний виміри: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (24 травня 2019 р., м. Одеса). Одеса: Юридична література, 2019. С. 27–29.

8. Андрушко А.В. Об'єктивна сторона незаконного позбавлення волі або викрадення людини. Часопис Київського університету права. 2019. № 4. С. 302–314.

9. Андрушко А. В. Теоретико-прикладні засади запобігання та протидії злочинам проти волі, честі та гідності особи: монографія. Київ: Ваіте, 2020. 560с.

10. Батиргареєва В.С., Борисов В.І., Голіна В.В. Злочини проти особистої волі людини та їх попередження (науково-практичний посібник). Харків: Інститут вивчення проблем злочинності Академії правових наук України, 2002. 123с.

11. Борисов В.І., Козак В.А. Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо людини: характеристика складу злочину. Альманах кримінального права: Вип. 1. К.: Правова єдність, 2009. С. 151-170.

12. Володіна О.О. Щодо змісту понять «свобода» і «безпека» у визначенні безпосереднього об'єкта захоплення заручників. Проблеми законності. 2007. Вип. 91. С. 99–104.

13. Володіна О. О. Кримінальна відповідальність за викрадення людини. Х.: СПД ФО Мальцев О. В., 2005. 221 с.

14. Гальцова В.В. Кримінальна відповідальність за розголошення таємниці усиновлення (удочеріння) та незаконні дії щодо усиновлення (удочеріння): монографія. Харків: Право, 2015. 248 с.

15. Денисов С.Ф., Зубов Г.О. Розуміння «свободи» і «волі» в сучасному національному праві та законодавстві. Юридична наука. 2016. № 10 (64). С. 4–15.

- 16.Злочини проти особистої волі людини: Зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. семінару (Харків, 19-20 вересня 2000 р.) / Редкол.: В.В. Сташис (голов. ред.) та ін. Х.: Книжкове видавництво «Лествиця Марії», 2002. 240 с.
- 17.Козак В.А. Нова редакція кримінального закону, що передбачає відповідальність за торгівлю людьми: проблеми тлумачення та застосування. Ефективність кримінального законодавства: доктринальні, законотворчі та правозастосовні проблеми її забезпечення: матер. міжнарод. наук.-практ. кругл. столу (м. Харків, 17 трав. 2019 р.). Х.: Константа, 2019. С. 142–145.
- 18.Максимович Р.Л. Викрадення як наскрізне кримінально-правове поняття. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична. 2015. № 2. С. 247–255.
- 19.Підгородинський В.М. Злочини проти честі та гідності особи (теоретичне порівняльно-правове дослідження): дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.08. Одеса, 2020. 400 с.

Тема 16. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та недоторканості особи.

План.

1. Поняття та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості.
2. Статева свобода та недоторканість як об'єкт кримінально-правової охорони.
3. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи.
4. Кримінальні правопорушення проти статевої недоторканості.
5. Особливості кримінальної відповідальності за вчинення кримінальних правопорушень проти статевої свободи та недоторканості.

Рекомендована література:

1. ППВСУ «Про судову практику у справах про злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи» від 30.05.2008 № 5
2. Бабенко А.М. Теоретико-правові засади кримінальної відповідальності за примушування до вступу в статевий зв'язок. Південноукраїнський правничий часопис. 2015. № 3. С. 22–24.
3. Бандурка І.О. Кваліфікуючі ознаки злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. Наше право. 2007. С. 47-53.
4. Джу́жа О.М. Запобігання злочинам, пов'язаним із сексуальним насильством: монографія. К.: Атіка, 2009. 240 с.
5. Джу́жа А.О. Кримінально-правові та кримінологічні засади запобігання злочинам проти статевої недоторканості дитини: монографія / НАВС. К., 2013.193с.
6. Дорош Л. В. Деякі питання кримінальної відповідальності за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості. Кримінально-правова охорона життя та здоров'я особи: Матер. наук.-практ. конф. 2004 р., Х. Київ-Харків: Юрінком-Інтер, 2004. С. 124-128.
7. Дорош Л. В. Підвищення ефективності застосування законодавства про кримінальну відповідальність за злочини у сфері сексуальних відносин. Правові засади підвищення ефективності боротьби зі злочинністю в Україні: Матер. наук. конф., 2008 р.Х.: Право, 2008. С. 46-53.
8. Дорош Л. В. Статева недоторканість особи та її кримінальноправова охорона. Питання боротьби зі злочинністю: Збірник наук. праць. Випуск 14. Х.: Видво «Кроссрууд», 2007. С. 67-75.
9. Дудоров О.О. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи (основні положення кримінально-правової характеристики): практ. порадник. Северодонецьк: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2018. 92 с.
10. Дудоров О.О. Кримінально-правова характеристика злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи: наук.-практ. пос. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2011. 352 с.

11.Плутницька К.М. Запобігання примушуванню до вступу в статевий зв'язок: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Запоріжжя, 2016. 259с.

12.Шеховцова Л.І. Про посилення кримінальної відповідальності за статеві злочини, вчинені проти неповнолітніх. Вісник Запорізького національного університету. Серія «Юридичні науки». 2013. № 1 (2). С. 230–234.

Тема 17. Кримінальні правопорушення проти виборчих та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.

План.

1. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти виборчих, трудових, та інших особистих прав і свобод людини і громадянина, їх місце у структурі злочинності.
2. Права особи як об'єкт кримінально-правової охорони.
3. Кримінальні правопорушення проти виборчих прав громадян.
4. Кримінальні правопорушення проти інших особистих прав і свобод людини і громадянина.
5. Особливості кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення проти виборчих та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.

Рекомендована література:

1. Андрушко П.П. Злочини проти виборчих прав громадян та їх права брати участь у референдумі: кримінально-правова характеристика: монографія: КНТ, 2007. 328с.
2. Безпала Я. С. Кримінальна відповідальність за перешкоджання законній професійній діяльності журналістів. Дис. канд. юрид. наук: 12.00.08. Х., 2014. 210с.

3. Готін О.М. Злочини проти виборчих, трудових та особистих прав свобод людини і громадянина: Навч. посіб. 2-е вид. Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2006. 192с.
4. Дем'яненко Ю.І. Кримінальна відповідальність за порушення недоторканності приватного життя: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.08. Нац. юрид. акад. України ім. Я.Мудрого. Х., 2008. 20с.
5. Заєць І. С. Запобігання перешкоджанню законній професійній діяльності журналістів в Україні. Дис. канд. юрид. наук. за спец. 12.00.08. К., 2014. 295с.
6. Зінченко І.О. Кримінально-правова охорона виборчих, трудових та особистих прав свобод людини і громадянина / Аналіз законодавства і судової практики / Моногр. Х.: Видавець СПД ФО Вапнярчук Н.М., 2007. 320с.
7. Лихова С.Я. Злочини проти громадських, політичних та соціальних прав і свобод людини і громадянина з Кримінальним кодексом України (теоретико-правове дослідження): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра юрид. наук. К., 2006. 36с.
8. Медіна Л.П. Виборчі права громадян України як об'єкт злочину. Вісник прокуратури. 2003. № 11. С. 36-41.
9. Медіна Л.П. Перешкоджання роботі виборчої комісії: аспект криміналізації. Вісник Львівського інституту внутрішніх справ при Національній академії внутрішніх справ України. 2003. № 2 (1). С. 184-187.
10. Мозоль С.А. Запобігання злочинам проти виборчих прав громадян: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.08; Київ. нац. ун-т внутр. справ. К., 2008. 20с.
11. Медіна Л.П. Місце виборчих прав у системі прав і свобод людини та у системі Особливої частини Кримінального кодексу України. Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України. 2003. № 4. С. 9-14.
12. Присяжнюк І.І. Кримінальна відповідальність за порушення недоторканності житла або іншого володіння особи в Україні: автореф. дис.

... канд. юрид. наук: 12.00.08. НАН України, Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. К., 2010. 20 с.

Тема 18. Кримінальні правопорушення проти трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.

План.

1. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти виборчих, трудових, та інших особистих прав і свобод людини і громадянина, їх місце у структурі злочинності.
2. Трудові права як об'єкт кримінально-правової охорони.
3. Кримінальні правопорушення проти трудових прав громадян.
4. Кримінальні правопорушення проти інших особистих прав і свобод людини і громадянина.
5. Особливості кримінальної відповідальності за вчинення Кримінальних правопорушень проти трудових прав людини і громадянина.

Рекомендована література:

1. Готін О.М. Злочини проти виборчих, трудових та особистих прав свобод людини і громадянина: Навч. посіб. 2-е вид. МВС України, Луган. Держ. ун-т. внутр. справ. Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2006. 192с.
2. Давидов С. В. Латентність злочинів проти трудових прав. Форум права. 2011. № 1. С. 236–240
3. Зінченко І.О. Кримінально-правова охорона виборчих, трудових та особистих прав свобод людини і громадянина / Аналіз законодавства і судової практики / Моногр. Х.: Видавець СПД ФО Вапнярчук Н.М., 2007. 320с.

4. Куцевич М.П. Соціально-кримінологічна характеристика порушень трудових прав працівника. Науковий вісник публічного та приватного права. 2016. Вип. 1-2. С. 218-223.
6. Лихова С.Я. Кримінально-правова охорона трудових прав жінок-матерів. Вісник Львівського інституту внутрішніх справ. 2004. № 1.
7. Луцик Г.Д. Злочини проти трудових прав людини: проблемні питання об'єкта за чинним КК України. Науковий вісник львівського державного університету внутрішніх справ. 2009. № 4 . С. 224-235.
8. Олєйнічук О. М. Кримінально-правове дослідження відповідальності забезпідставну невикплату заробітної плати, стипендії, пенсії чи інших установлених законом виплат : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Київ, 2017. 359с.
9. Павликівський В.І. Кримінальна відповідальність за порушення законодавства про працю, не пов'язані з посяганням на життя та здоров'я: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.08. Харків, 2004. 20с.
11. Танаджі В.Г. До проблеми визначення безпосереднього об'єкта грубого порушення угоди про працю (ст.173 КК України). Вісник кримінологічної асоціації. 2019. №1(20). С. 135-143.

Тема 19. Кримінальні правопорушення проти власності.

План.

1. Поняття та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти власності.
2. Відносини власності як об'єкт кримінально-правової охорони.
3. Види кримінальних правопорушень проти власності.
4. Кваліфікуючи ознаки кримінальних правопорушень проти власності.

5. Особливості кримінальної відповідальності за вчинення кримінальних правопорушень проти власності.

Рекомендована література:

1. Албул С.В. Кримінально-правові та кримінологічні аспекти розуміння корисливого мотиву вчинення злочинів. Південноукр. правн. часоп.: наук. журн. Одеса. 2008. № 1. С. 23–25.
2. Албул С.В. Насильство при вчиненні злочинів проти власності. Актуал. проблеми держави і права. 2007. Вип. 32. С. 138–141.
3. Антонюк Н.О. Кримінально-правова охорона власності в Україні: матеріали для вивчення спецкурсу для студ. юрид. ф-ту. Львів: Юрид. ф-т Львів. нац. ун-ту ім. І. Франка, 2011. 454 с
4. Белинський А.Ф. Корислива злочинна діяльність. Київ: Генеза, 1998. 358с.
5. Газдайка-Василишин І.Б. Некорисливі злочини проти власності: монографія. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 212с.
6. Демидова Л.М. Проблеми кримінально-правової відповідальності за заподіяння майнової шкоди в Україні (майнова шкода як злочинний наслідок): теорія, закон, практика: монографія. Х.: Право, 2013. 752с.
7. Дорохіна Ю.А. Злочини проти власності. Теоретико-правове дослідження: монографія. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 744с.
8. Дьоменко С.В. Вимагання: кримінально-правовий та кримінологічний аналіз: Автореф. дис. ... канд, юрид. наук. К., 2006. 19с.
9. Ільїна О.В. Кримінально-правова характеристика кваліфікуючих ознак корисливих злочинів проти власності: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. К., 2007.
10. Злочини проти власності: правова кваліфікація і методика розслідування / за ред. М. І. Хавронюка. Київ: ВД «Дакор», 2019. 448с.

11. Карчевський М. Особливості кваліфікації злочинів проти власності, що вчиняються з використанням комп'ютерної техніки. Підприємництво, господарство і право. 2012. № 1. С. 139–142.
12. Кримінально-правова характеристика злочинів проти власності: навч. посібник у схемах / О. З. Мармура, О. Ф. Пасека, В. Ф. Примаченко, Т. Р. Сабанюк. Львів, 2019. 44с.
13. Кузнєцов В.В. Кримінально-правові норми про відповідальність за крадіжку як інститут кримінального законодавства: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Нац. акад. внутр. справ України. Київ, 2000. 19 с.
14. Олійник П. В. Предмет злочинів проти власності: поняття, види, кримінально-правове значення. Х. : Право, 2011.
15. Савченко А.В. Кримінальна відповідальність за шахрайство в Україні та за кордоном: порівняльно-правове дослідження: монографія. К : Інтерсервіс, 2013. 216 с

Тема 20. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності України.

План.

1. Поняття та загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.
2. Види кримінальних правопорушень у сфері кредитно-фінансової системи України.
3. Кредитно-фінансова сфера як об'єкт кримінально-правової охорони.
4. Кримінальні правопорушення у сфері банкрутства, їх поняття та ознаки.
5. Кримінальні правопорушення у сфері використання фінансових ресурсів та обігу цінних паперів.
6. Особливості кримінальної відповідальності за вчинення кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності України.

Рекомендована література:

1. Андрушко П.П. Кримінальна відповідальність за порушення порядку здійснення господарської діяльності. К.: Юрінком Інтер, 2007. 288с.
2. Андрушко П. П. Легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом: кримінально-правова. К.: Юрисконсульт, 2005. 292с.
3. Берзін П.С. Незаконне використання засобів індивідуалізації учасників господарського обороту, товарів та послуг: аналіз складів злочину, передбаченого ст. 229 КК України: Монографія. К., 2005. 316с.
4. Борисов В.І. Боротьба зі злочинністю в сфері підприємницької діяльності (кримінально-правові, кримінологічні, кримінально-процесуальні та криміналістичні проблеми). НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького, Ін-т вивч. проблем злочинності Акад. прав. наук України. Х.: Право, 2001. 264с.
5. Волинець Р. система злочинів у сфері господарської діяльності з урахуванням останніх змін кримінального законодавства. Кримінальне право. 2017.№ 11. С. 184-189.
6. Волобуєв А.Ф. Розслідування і попередження розкрадань майна у сфері підприємництва : навчальний посібник. Київ : ДФС України, 2016. 272с.
7. Дудоров О. О. Законодавство України про кримінальну відповідальність за злочини в сфері господарської діяльності - час визначитися зі стратегією розвитку. Вісник Асоціації кримінального права України. Харків, 2015, № 2 (5). С.215-263.
8. Дудоров О.О. Злочини в сфері господарської діяльності:особливості кримінальної відповідальності. Вісник Асоціації кримінального права України. 2014. №1. С. 169–175.
9. Дудоров О. О. Необережна несплата податків і зборів як кримінально-правова проблема та можливі шляхи її вирішення. Сучасна

кримінологія: досягнення, проблеми, перспективи. Харків: Право, 2016. С.99-103.

10. Журавель В.А. Розслідування легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом : навчальний посібник. Київ : ТОВ «Одісей», 2015. 312с.

11. Кашкаров О. О. Проблеми кваліфікації злочинів у сфері випуску та обігу цінних паперів: монографія Х. : Формат плюс, 2008. 186с.

12. Попович В.М. Правові основи банківської справи та її захист від злочинних посягань. (Питання банківської та підприємницької економічної безпеки). Київ: ТОВ «Дія-плюс», Книга, 2016. 325с.

Тема 21 . Кримінальні правопорушення проти довкілля.

План.

1. Поняття та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти довкілля. Місце цих правопорушень у структурі злочинності.
2. Довкілля як об'єкт кримінально-правової охорони.
3. Види кримінальних правопорушень проти довкілля.
4. Особливості кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення проти довкілля.

Рекомендована література:

1. Локтіонова В.В. Окремі аспекти конструювання злочинів проти довкілля. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. 2011. Вип.27. С. 237-245.
2. Матвійчук В.К. Порівняльно-правове дослідження способів, місця і часу вчинення деяких злочинів проти довкілля за Кримінальним кодексом України 1960 та 2001 р. Бюлетень Міністерства юстиції України. 2012. №10. С. 77-82.

3. Мельник П.В. Злочини проти довкілля Республіки Польща: кримінально-правовий та кримінологічний аспект. Науково-інформаційний вісник. 2012. №5. С. 124-128.
4. Митрофанов І. І. Кримінально-правове забезпечення охорони довкілля: монографія. Кременчук: Видавець «ПП Щербатих О. В.», 2010. 272с.
5. Олійничук Р.П. Кримінальна відповідальність за злочини проти довкілля: досвід України та Грузії. Юридичний електронний журнал. 2016. №1. С. 89-93.
6. Самокиш В.П. Злочини проти довкілля: проблеми визначення родового об'єкту. Вісник Академії адвокатури України. 2011. №1. С.84-88.
7. Турлова Ю. А. Система екологічних злочинів. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2016. Вип. 36, т. 2. С. 103 – 109.

Тема 22. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки.

План.

1. Поняття та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти громадської безпеки.
2. Поняття громадської безпеки.
3. Види кримінальних правопорушень проти громадської безпеки.
4. Кримінальні правопорушення, пов'язані з утворенням злочинних об'єднань та тероризмом.
5. Кримінальні правопорушення, пов'язані з незаконним поводженням із загальнонебезпечними предметами.
6. Особливості кримінальної відповідальності за злочини проти громадської безпеки.

Рекомендована література:

1. Акімов М.О. Громадська безпека як родовий об'єкт злочину та видові об'єкти у її складі. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2012. №1. с. 243-251.
2. Голубош В. В. Кримінальна відповідальність за злочини проти громадської безпеки, предметом яких є зброя, бойові припаси, вибухові речовини та вибухові пристрої (статті 262, 263, 263-1, 264 КК України): монографія. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2020. 340с.
3. Демидова Л.М. Кримінальна відповідальність за створення злочинної організації. Х.: СПД ФО Вапнярчук Н.М., 2005. 256с.
4. Злочини проти громадської безпеки та кримінально-правова політика держави в умовах гібридної війни: Матеріали Всеукраїнської науковопрактичної конференції, м. Київ, 22 грудня 2017 р. Київ: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, 2017. 144с.
5. Кириченко О. Умови, що сприяють вчиненню злочинів проти громадської безпеки. Національний юридичний журнал. Теорія і практика. Жовтень 2014. С. 148-153.
6. Литвин О.П. Злочини проти екологічної й громадської безпеки та безпеки здоров'я населення: навч. Посібник. Черкаси: Східноєвропейський університет економіки і менеджменту, 2004. 367с.
7. Проблеми відповідальності за злочини проти громадської безпеки за новим Кримінальним кодексом України. – Х., 2003.
8. Савчук Т.І., Безсонна Т.Ф. Криміналістична характеристика злочинів проти громадської безпеки, учинених на території проведення операції об'єднаних сил. Вісник ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка. 2019. Вип. 1 (85). С. 266-274.
9. Тихий В.П. Відповідальність за злочини проти громадської безпеки. Науковий вісник Сіверщини. Серія Право. 2017 1 (1). С. 148-154.
10. Тихий В.П. Громадська безпека та деякі особливості складів злочинів проти неї. Законодавство України. Науково-практичні коментарі. 2004. № 4. С. 94-99.

Тема 23. Кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва.

План.

1. Безпека виробництва як об'єкт кримінально-правової охорони.
2. Загальна характеристика злочинів проти безпеки виробництва.
3. Кримінальні правопорушення проти безпеки праці.
4. Кримінальні правопорушення проти безпеки окремих видів виробництва.

Рекомендована література:

1. Авраменко О. В., Бурда С. Я., Сас М. В. Кримінальноправова характеристика злочинів проти безпеки руху та експлуатації транспорту: навч. посібник у схемах. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. 36с.
2. Бабанін С.В. Суспільно-небезпечні наслідки порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою. Юридичний науковий електронний журнал. 2017.№4. С. 120-123.
3. Бахуринська, О. О. Значення «вини потерпілого» у злочинах проти безпеки виробництва. Науковий вісник Ужгородського Національного університету: серія: Право, 2018. Вип. 48. Т.2. С. 36-40.
4. Борисов В.І., Крайник Г.С. Кримінальна відповідальність за порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою: моногр. Х.: Юрайт, 2012. 296с.
5. Борисов В.І., Пащенко О.О. Злочини проти безпеки виробництва: поняття та види. Кримінальна відповідальність за порушення правил ядерної або радіаційної безпеки:Монографія. Харків: Видавець СПД ФО Вапнярчук Н.М., 2006.

6. Крайник Г.С. Кримінальна відповідальність за порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Х., 2011. 187с.
7. Осадчий В.І. Злочини проти безпеки виробництва. К.: Інтерсервіс, 2012,
8. Осадчий В.І. Кваліфікація поведінки службових осіб при вчиненні злочинів проти безпеки виробництва. Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. 2012. Випуск 2(14). С. 143-149.
9. Порядок та особливості досудового розслідування порушень правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою (ст. 272 КК України): метод. рекомендації / Кол. авт. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т. внутр. справ, 2017. 72с.
10. Таран О.В. Актуальні проблеми кваліфікації злочинів проти безпеки виробництва. Науковий вісник національної академії внутрішніх справ. 2014. №3. С. 79-87.

Тема 24. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту.

План.

1. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту.
2. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху чи експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту.
3. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху чи експлуатації автомобільного транспорту та міського електротранспорту.
4. Інші кримінальні правопорушення проти транспортної безпеки.
5. Особливості кримінальної відповідальності за вчинення кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту.

Рекомендована література:

1. Бабанін С.В. Кримінальна відповідальність за порушення чинних на транспорті правил: автореферат дис. на здобуття наук. ступ. канд.юрид.наук за спец.12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право. Дніпропетровськ: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2008.
2. Данилівська О. Актуальні проблеми незаконного обороту транспортних засобів. Право України. 2006. № 5. С. 92-94.
3. Короленко О.В. Запобігання правопорушенням проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Світовий розвиток науки та техніки: збірник IVІІІ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Дніпро: 2020. С.340.
4. Короленко О.В. Кримінологічна характеристика особи, яка вчинила кримінальне правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Сучасні тенденції розвитку економіки, фінансів, обліку та права: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції. Полтава: ЦФЕНД, 2020. 190с.
5. Кудлай П. Способи скоєння неповнолітніми крадіжок вантажів на залізничному транспорті . Підприємництво, господарство і право. 2009. № 6. С. 160-163.
6. Матвійчук Я. Кримінально-правова охорона у сфері безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту в Україні. Підприємництво, господарство і право. 2007. № 5. С. 126-128
7. Матвійчук Я. Відмежування злочинних порушень водіями правил безпеки дорожнього від інших правопорушень: адміністративних, дисциплінарних та цивільно-правових. Право України. 2008. № 4. С. 111-115
8. Матвійчук Я.В.Кримінальна відповідальність за порушення правил дорожнього руху або експлуатації транспорту (порівняльно-правове дослідження): автореферат дис. на здобуття наук. ступ. канд.юрид.наук за

спец.12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право. К.: КНУВС, 2009.

9. Мисливий В.А. Транспортний засіб як предмет злочинів проти безпеки дорожнього руху і експлуатації транспорту. Право і суспільство. 2018. №5. С. 188-194.

10. Мисливий В.А., Бабанін С.В. Кримінальна відповідальність за порушення чинних на транспорті правил. Дніпро. Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. 2017. 192с.

Тема 25. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку.

План.

1. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності.
2. Громадський порядок як об'єкт кримінально-правової охорони.
3. Види кримінальних правопорушень проти громадського порядку.
4. Кримінальна відповідальність за кримінальні правопорушення громадського порядку та моральності, форми її реалізації.

Рекомендована література:

1. Артюхова В. В. Про кримінально-правове поняття «громадський порядок». Кримінально-правові та кримінологічні засоби протидії злочинам проти громадської безпеки та публічного порядку: зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф. до 25-річчя ХНУВС (18 квіт. 2019 р., м. Харків). Харків: ХНУВС, 2019. С. 28–30
2. Байда А.О., Рудика В.Я. Злочини проти громадського порядку та моральності в законодавстві України та країнах європейського союзу. Право. ua. 2020. №1. С. 125-130.

3. Єфімов М. М. Розслідування злочинів проти громадського порядку та моральності : навч. посібник. 2-е вид., доп. і перероб. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 188с.
4. Копотун І. М. Проблема відмежування адміністративних проступків у сфері громадського порядку від злочинів. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2017. № 3. С. 26-33.
5. Кузнецов В. В. Злочини проти громадського порядку та моральності : практ. посіб. К.: Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2007. 160с.
6. Кузнецов В. В. Кримінально-правова охорона громадського порядку та моральності в українському вимірі: монографія. Київ: Інтерсервіс, 2012. 908с.
7. Налуцишин В. Проблеми відмежування хуліганства від суміжних злочинів. Вісник прокуратури. № 5 (59) травень 2006. С. 46–53.
8. Олійничук Р. П. Наукові підходи до дефініції —громадський порядок як соціально-правового явища. Всеукраїнська науковопрактична конференція Формування правової держави в Україні. Тернопіль: Тернограф, 2008. С. 559–567.
9. Олійничук Р. П. Соціально-нормативне розуміння та характерні ознаки громадського порядку. Актуальні проблеми політики: Збірник наукових праць. Одеса : Фенікс, 2007. Вип. 32. С. 103–111.
10. Олійничук Р. П. Основи попередження групового порушення громадського порядку. Актуальні проблеми політики: Збірник наукових праць. Одеса: Фенікс, 2008. Вип. 33. С. 201–207.
11. Олійничук Р. П. Специфічні особливості визначення суб'єкта групового злочину проти громадського порядку (ст. 293 КК України). Актуальні проблеми міжнародних відносин : Збірник наукових праць. Випуск 75. [Частина II (в двох частинах)]. К.: Київський національний університет ім. Тараса Шевченка; Інститут міжнародних відносин, 2008. С. 270–278.
12. Олійничук Р. П. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки групового порушення громадського порядку. Вісник Донецького національного університету. Серія В: Економіка і право. 2009. № 2. С. 369–373.

Тема 26. Кримінальні правопорушення проти моральності.

План.

1. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності.
2. Моральність як об'єкт кримінально-правової охорони.
3. Види кримінальних правопорушень проти моралі.
4. Кримінальна відповідальність за кримінальні правопорушення и проти моральності, форми її реалізації.

Рекомендована література:

1. Байда А.О., Рудика В.Я. Злочини проти громадського порядку та моральності в законодавстві України та країнах європейського союзу. Право. ua. 2020. №1. С. 125-130.
2. Бандурка І.О. Деякі питання захисту суспільної моралі / І.О. Бандурка. Наше право. 2008. № 2. С. 72-74.
3. Бандурка І.О. Деякі питання вдосконалення кримінально-правової термінології окремих злочинів проти моральності. Наше право. 2008. № 3. С. 110-113.
4. Бандурка І.О. Деякі питання вдосконалення кримінальної відповідальності за злочини, пов'язані з наданням сексуальних послуг [електронний ресурс]. Форум права. Електронне наукове фахове видання. 2008. № 2.
5. Бандурка І.О. Щодо питання об'єкта складу злочину проти моральності у сфері статевих стосунків. Наше право. 2009. № 2. С. 95-99.
6. Бандурка І.О. Удосконалення кримінально-правових заходів охорони моральності. Актуальні проблеми протидії правопорушенням та злочинам у сфері громадської безпеки: матеріали міжнародної науково-практичної

конференції (23-24 жовтня 2009 р., м. Дніпропетровськ). Дніпропетровськ: Дніпропетровський держ. ун-т. внутр. справ, 2010. С. 116-119.

7. Єфімов М. М. Розслідування злочинів проти громадського порядку та моральності : навч. посібник. 2-е вид., доп. і перероб. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 188с.

8. Кузнецов В. В. Злочини проти громадського порядку та моральності : практ. посіб. К.: Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2007. 160с.

9. Макаров В. О. Проблеми дослідження санкцій за злочини проти моральності в українському кримінальному праві. Держава і регіони. Серія: Право. 2014. № 1 (43). С. 101–104.

10. Небитов А.А. Кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки сутенерства або втягнення особи в заняття проституцією. Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. № 1. 2014. С. 35-43.

Тема 27. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів.

План.

1. Види кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення.
2. Кримінальні правопорушення, пов'язані з незаконним обігом наркотичних засобів та інших предметів, небезпечних для здоров'я населення.
3. Кримінальні правопорушення пов'язані з викраденням наркотичних засобів та інших предметів, небезпечних для здоров'я населення, а також обладнання для їх виготовлення.
4. Кримінальні правопорушення, пов'язані з незаконним вживанням наркотичних, одурманюючих засобів, а також допінгу.

5. Особливості кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів.

Рекомендована література:

1. Букреев О.І. Рівень, структура, динаміка злочинів у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка. 2014. № 3-4. С. 76-82.
2. Албул С.В. Оперативно-розшукова характеристика злочинів, пов'язаних з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та її значення у протидії злочинності. Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. праць. Вип. 55. Одеса: Юрид. л-ра, 2010. С. 628-633.
3. Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів: тактика проведення окремих слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій: методичні рекомендації. Одеса : ОДУВС, 2018. 100 с.
4. Кримінально-правова характеристика злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів: посібник для підрозділів Національної поліції у схемах. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. 48с.
5. Мирошніченко Н.А. Кримінально-правові проблеми боротьби з розповсюдженням наркоманії: монографія. Одеса: Юридична література, 2004. 256с.
6. Никифорчук Д.Й. Боротьба з незаконним обігом наркотиків в Україні: навчальний посібник. К.: НАВС, 2005. 168с.
7. Никифорчук Д.Й. Теоретичні та практичні засади протидії незаконному обігу наркотичних засобів: монографія. Київ: НАВС, 2009. 328с.

8. Tetiana A. Pavlenko, Viktoriia A. Mozghova. Ukraine's drug policy on psychological disorders and behavior due to the use of psychoactive substances: prospects for development. *Wiad Lek.* 2021;74(11 p.2): 3053-3059.
9. Щербакова А.М. Кримінологічна характеристика та запобігання злочинам і правопорушенням, що пов'язані з незаконним обігом наркотиків: автореферат роботи на здобуття освітнього ступеня «Магістр»: 081 «Право». Миколаїв, 2019. 23с.

Тема 28. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації.

План.

1. Поняття державної таємниці, державних кордонів у кримінальному праві. Особливості охорони порядку призову та мобілізації.
2. Кримінальні правопорушення направлені на спричинення шкоди державній таємниці.
3. Кримінальні правопорушення направлені на порушення порядку перетину державного кордону.
4. Кримінальні правопорушення направлені на порушення порядку призову та мобілізації.
5. Особливості кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації.

Рекомендована література:

1. Александрова А. Ю. Окремі результати дослідження форм реалізації кримінальної відповідальності за ухилення від призову за мобілізацією.

Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. Збірник наукових праць. 2017 № 2. С. 238–229.

2. Александрова А. Ю. Суб'єкт складу ухилення від призову за мобілізацією. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. Збірник наукових праць. 2017. № 1. С. 296-304.

3. Володавська О. С. Кримінально-правова характеристика предмета злочину, передбаченого статтею 330 Кримінального кодексу України, за чинним кримінальним законодавством. Вісник кримінологічної асоціації України. 2015. № 2 (10). С. 65–74.

4. Дадерко Л. Ф. Кримінальна відповідальність за розголошення державної таємниці. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Юриспруденція. 2013. № 6-2. Т. 2. С. 82–85.

5. Каторкін Р. А. Об'єкт ухилення від призову на строкову військову службу, військову службу за призовом осіб офіцерського складу. Вісник Кримінологічної асоціації України. Зб. наук. праць. 2017. № 2. С. 184-192.

6. Каторкін Р. А. Суб'єкт ухилення від призову на строкову військову службу, військову службу за призовом осіб офіцерського складу. Вісник кримінального судочинства. Збірник наукових праць. 2017 № 20 С.190-196.

7. Митрофанов І.І. Окремі аспекти реалізації кримінальної відповідальності за ухилення від призову на військову службу. Вісник КрНу ім. М. Остроградського. Кременчук: КрНУ, 2015. Випуск 2 (91). С. 187–193.

8. Семенюк О. Г. Теоретико-правовий аналіз поняття державної таємниці. Інформація і право. 2016. № 3. С. 35-44.

9. Олійник В. Методологія дослідження кримінально–правової охорони державної таємниці. Вісник Національної академії прокуратури України. 2015. № 3(41). С. 58–62.

10. Усов Д.С. Захист державної таємниці за кримінальним законодавством інших країн на пострадянському просторі. Публічне право. 2013. С. 103–109.

11. Усов Д. С. Кримінально-правова характеристика суб'єкта розголошення державної таємниці. Вісник Кримінологічної асоціації України. 2013. № 3. С. 253–258.
12. Харь І. О. Суб'єкт злочину у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації. Юридична наука. 2017. № 5. С. 149-167.
13. Шаблиста О.О. Витоки та сучасний стан кримінально-правової охорони державної таємниці. Право і суспільство. 2012. № 3. С. 217-220.
14. Шаблистий В.В. Кримінальна відповідальність за ухилення від призову за мобілізацією. Дніпро. Видавець Біла К.О. 2019. 136с.

Тема 29. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян.

План.

1. Авторитет органів державної влади, органів місцевого самоврядування об'єднань громадян як об'єкт кримінально-правової охорони.
2. Види кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян.
3. Кримінальні правопорушення проти порядку використання державних символів.
4. Кримінальні правопорушення проти нормальної діяльності громадських організацій та об'єднань.
5. Кримінальні правопорушення проти нормальної діяльності представників влади та членів громадських формувань.
6. Особливості кримінальної відповідальності за вчинення кримінальних правопорушень проти авторитету державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян.

Рекомендована література:

1. Антонов С. Проблемні питання кримінально-правової охорони службової особи, її близьких родичів та громадянина, який виконує громадський обов'язок. *Право України*. 2006. №2. С. 120-125.
2. Дзюба Ю. До питання про систему злочинів проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян у чинному КК України. *Вісник Академії правових наук України*. 2009. №1 (56). С. 188–194.
3. Довгаль М. Поняття злочинів, що посягають на осіб, які представляють авторитет органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2016. № 2. Ч. 1. С. 96–108.
4. Дорош Л. В. Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян (ст. 338-360). *Кримінальний кодекс України: наук.-практ. комент. Вид. 3-тє, переробл. та допов. Х.: ТОВ «Одіссей», 2006. С. 910-964.*
5. Залялова І. Суспільно-небезпечні наслідки втручання в діяльність працівника правоохоронного органу. *Адвокат*. 2006. № 10. С. 24-26.
6. Осадчий В. І. Кримінально-правовий захист правоохоронної діяльності. К.: Атіка, 2004. 336 с.
7. Седлецький О. Кримінологічна характеристика злочинів проти осіб, які представляють авторитет органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2014. № 1. С. 169–175.
8. Чуб І. М. Систематизація злочинів проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян. *Проблеми законності*. 2012. Вип. 118. С. 270-277.

9. Шепелева Н.В. До питання про відповідальність за посягання на життя, встановлену спеціальними кримінально-правовими нормами. Вісник Верховного Суду України. 2005. №9. С. 33-35.

**Тема 30. Кримінальні правопорушення у сфері використання
електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих
систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку.**

План.

1. Соціальна обумовленість криміналізації діянь, передбачених розділом XVI Особливої частини КК.
2. Незаконне втручання в роботу електронно-обчислювальних машин, систем та комп'ютерних мереж.
3. Специфіка законодавчого визначення викрадення комп'ютерної інформації.
4. Порушення правил експлуатації автоматизованих електронно-обчислювальних систем.
5. Особливості кримінальної відповідальності за вчинення злочинів у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку.

Рекомендована література:

1. Азаров Д.С. Злочини у сфері комп'ютерної інформації (кримінальноправове дослідження): монографія. Київ: Атіка, 2007. 304с.
2. Амелін О.Ю. Визначення кіберзлочинів у національному законодавстві. Науковий часопис Національної академії прокуратури України. 2016. Вип. № 3. С. 1–10.

3. Біленчук П.Д., Романюк Б.В., Цимбалюк В.С. Комп'ютерна злочинність. К. 2002.
4. Бельський Ю.А. Щодо визначення поняття кіберзлочину. Юридичний вісник. Вип. № 6, 2014. С. 414 - 418.
5. Беленький В.П. Сучасна історія злочинів у сфері комп'ютерної безпеки. Правова держава. Вип. №1 (3), 2011.С. 96-101.
6. Бутузов В. М. Протидія комп'ютерній злочинності в Україні (системно-структурний аналіз): монографія. Рада нац. безпеки і оборони України, Міжвід. наук.-дослід. центр з проблем боротьби з організованою злочинністю. К.: КИТ, 2010.408 с.
7. Бутузов В.М. Протидія комп'ютерній злочинності в Україні (системноструктурний аналіз): монографія. Київ: КИТ, 2010. 148с.
8. Бутузов В.М., Кузьмін С.А., Шеломенцев В.П. Розділ XVI. Злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку: наук.-практ. ком. Київ: ПАЛИВОДА А.В., 2010. 152 с.
9. Голубев В.О. Суб'єкт злочинної діяльності у сфері використання електронно-обчислювальних машин. Підприємництво, господарство і право. 2004. Вип. № 6. С. 105-111.
- 10.Європіна І.В. Види протиправних діянь у сфері новітніх інформаційних технологій. Вісник Академії адвокатури України. 2010. № 3. С. 129-136.
- 11.Судова практика розгляду справ про злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку. Вісник Верховного Суду України. 2010. №2. С. 29-34.
- 12.Карчевський М.В. Злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку. Кримінальне право України (Особлива частина): підручник; за заг. ред.. О.О. Дудорова, Є.О.Письменського [2-те вид.]. К.: «ВД «Декор», 2013. С. 604-617.

13. Карчевський М.В. Злочини у сфері використання комп'ютерної техніки: навч. пос. Київ: Атіка, 2010. 168 с.
14. Михайліна Т. В. Особливості кваліфікації злочинів із використанням засобів комп'ютерної техніки, що вчиняються групою осіб. Публічне право. 2011. N 3. С. 187-193.
15. Мазуренко О., Розенфельд Н.А. Комп'ютерна інформація як предмет злочинів, передбачених Розділом XVI КК України. Право України. 2004. №6.
16. Телійчук В.Г. Способи вчинення злочинів у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку та заходи протидії. Держава та регіони. Вип. № 2 (44), 2014р. С. 31-37.

Тема 31. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

План.

1. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності, їх поняття та ознаки.
2. Поняття службової особи як суб'єкта «службових» кримінальних правопорушень.
3. Поняття та зміст «корупційних» кримінальних правопорушень. Поняття корупції у сучасному праві.
4. Кримінальні правопорушення у сфері професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.
5. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою.
6. Зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги.

7. Особливості кримінальної відповідальності за вчинення кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Рекомендована література:

1. Андрушко П. П., Стрижевська А. Л. Злочини у сфері службової діяльності: кримінально-правова характеристика: навчальний посібник. Київ: Юрисконсульт, 2006. 342с.
2. Бондаренко О.С. Предмет злочинів у сфері службової діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. К., 2016. 20с.
3. Дудоров О.О. Кримінально-правові аспекти незаконного збагачення (погляд теоретика в очікуванні судової практики). Юридичний науковий електронний журнал. 2017. № 1. С. 129–142.
4. Дудоров О.О. Про законодавче втілення ідеї диференціації кримінальної відповідальності за службові злочини в публічній та приватній сферах. Новітні кримінально-правові дослідження – 2015 : збірник наукових праць. Миколаїв : Іліон, 2015. С.247-252.
5. Желік М.Б. «Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди: кримінально-правова характеристика»: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Львів, 2018. 20с.
6. Максимович Р.Л. Поняття службової особи у кримінальному праві України : монографія. Львів: Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2008. 304с.
7. Мезенцева І. Є, Ярош В. В. Кримінально-правові санкції та заходи кримінально-правового впливу за злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Європейські перспективи. 2012. № 4. Ч. 1. С. 126–130.

8. Мельник М.І. Хабарництво: загальна характеристика, проблеми кваліфікації, удосконалення законодавства. К.: Парламентське вид., 2000. 256с.
9. Мірошніченко С.С. Злочини у сфері службової та професійної діяльності, пов'язаної із наданням публічних послуг. Науковий вісник публічного і приватного права. 2018. Вип.2, том 2-2. С. 62-67.
10. Михайленко Д. Г. Загальні властивості злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Сучасне кримінальне право України: наукові нариси : монографія. Одеса: Юридична література, 2017. С. 378-400.
11. Перешивко О.С. Неправомірна вигода як предмет підкупу особи, яка надає публічні послуги. Юридичний науковий електронний журнал. 2018. № 1. С. 184–187.
12. Осадчий В. Проблеми відповідальності за окремі злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Науковий часопис Національної академії прокуратури України. 2014. № 3. С. 82–87.
13. Рябенко М.В. Кримінально-правова охорона професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг: дис. канд. юр. наук: 12.00. Київ, 2016. 267с.
14. Савченко А.В., Кришевич О.В. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням професійних послуг. Науково-практичний коментар до розділу XVII Особливої частини Кримінального кодексу України/ За заг.ред.д.ю.н., проф. В.І.Шакуна. К.: Алерта, 2012. 160с.
15. Тютюгін В. І., Городецький Ю. В. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг: загальна характеристика. Вісник Асоціації кримінального права України: електрон. наук. вид. Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Всеукр. громад. орг. «Асоц. кримін. права». Харків, 2015. Вип. 1 (4). С. 272–295

16. Чернега Ю. Підкуп як родове поняття у кримінальному праві України. Підприємництво, господарство і право. 2016. № 8. С. 144–149.
17. Шемякін О.В. Деякі питання притягнення до кримінальної відповідальності за підкуп особи, яка надає публічні послуги. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка. 2012. № 2. С. 268–275.
18. Ясінь І.М. Кримінально-правова кваліфікація незаконного збагачення за законодавством України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Львів, 2017. 20с.

Тема 32. Кримінальні правопорушення проти правосуддя.

План.

1. Правосуддя як об'єкт кримінально-правової охорони.
2. Поняття і види кримінальних правопорушень проти правосуддя.
3. Кримінальні правопорушення у сфері забезпечення незалежності суддів, захисту їх особистої безпеки, честі та гідності
4. Кримінальні правопорушення у сфері виконання вироків, рішень та інших актів органів правосуддя
5. Особливості кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення проти правосуддя.

Рекомендована література:

1. Алексеева Н. Ю. Кримінальна відповідальність за злочини проти правосуддя, що вчиняються свідками, експертами, перекладачами або щодо них: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12. 00. 08 Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право. Львів, 2017. 19с.

2. Анчукова М. В. Щодо кримінальної відповідальності за втручання в діяльність захисника чи представника особи (ст. 397 КК України України). Держава і право. Юридичні і політичні науки. Вип.44. К.: Ін-т держави і права НАН України, 2009. С. 484-492.
3. Бажанов М.І. Злочини проти правосуддя: конспект лекцій. Х.: Нац. юрид. акад. України, 1996. 29с.
4. Бурдін В.М. Окремі проблеми злочинів проти правосуддя за КК України України. Життя і право. 2004. № 2. С. 74-78.
5. Вакулик О.О. Кримінальна відповідальність за примушування давати показання: історія розвитку норми. Адвокат. 2008. № 12. С. 19-22.
6. Джуган М.П. Класифікація злочинів проти правосуддя. Вісн. Одес. ін-ту внутр. справ. Одеса: Одес. юрид. ін-т НУВС, 2004. № 1. С. 83-86.
7. Злочини проти правосуддя: навч. посіб. за заг. ред. проф. В.І. Борисова, проф. В.І. Тютюгіна. Х.: Нац. юрид. акад. України, 2011.
8. Квасневська Н. Д. Кримінальна відповідальність судді за неправосуддя в Україні. К, 2010.
9. Квасневська Н. Кримінальне законодавство України про злочини проти правосуддя. Історичні аспекти формування. Вісн. прокуратури. 2009. № 4. С. 116–123.
10. Клименко В. Забезпечення безпеки засуджених, які брали або беруть участь у кримінальному судочинстві . Юридичний вісник України. 2000. 26 жовтня - 1 листопада.
11. Маломуж А. І. Злочини проти правосуддя: окремі проблемні питання кваліфікації. Часопис Київського університету права. 2017. №2. С.231-236.
12. Максимович Р.Л. Поняття службової особи у кримінальному праві України. Л.: ЛДУВС, 2008. 304 с.
13. Тютюгін В. І. Постановлення суддею завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови: окремі аспекти застосування ст. 375 Кримінального кодексу України. Вісник Верховного суду України. 2012. № 2. С. 42–48.

14. Фінкель В.М. Загальна характеристика родового об'єкту злочинів проти правосуддя. Правова держава. 2012. № 15.
15. Шепітько М.В. Злочини у сфері правосуддя: еволюція поглядів та наукові підходи до формування засобів протидії: монографія. Харків: Право, 2018. 408с.

Тема 33. Кримінальні правопорушення проти порядку несення військової служби

План.

1. Порядок несення військової служби як об'єкт кримінально-правової охорони.
2. Види кримінальних правопорушень проти порядку несення військової служби.
3. Особливості кримінальної відповідальності за вчинення кримінальних правопорушень проти порядку несення військової служби.

Рекомендована література:

1. Арманов М. Військові злочини: кримінологічний аспект. Науковий часопис Національної академії прокуратури України. 2017. № 4(16). С. 1–11.
2. Белоконєв В. Современные проблемы воинских должностных преступлений. Предпринимательство, государство и право. 2002. №5.
3. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини): навч. посіб. за ред. М. І. Панова. Х. : Право, 2011. 184с.
4. Касинюк В. І. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини). Х.: «Харків юридичний», 2006. 172 с.

5. Касько Т. Ю. Ознаки суб'єкта злочинів проти порядку несення та проходження військової служби. Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. Одеса : Юрид. л-ра, 2014. Вип. 74. С. 412-418.
6. Карпенко М.І. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини): теоретичні та прикладні аспекти. К.: ВНЗ «Національна академія управління». 2018. 420с.
7. Карпенко М.І. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини): наук.-метод. посіб. Х.: Право, 2016. 316с.
8. Купар, Д. Ю. Звільнення особи від кримінальної відповідальності за скоєння злочинів проти порядку несення військової служби: історія та сучасність. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2017. № 30, т. 2. С. 76-79.
9. Надоев А.А., Павленко Т.А. Кримінальна відповідальність за бездіяльність військової влади: міжнародний аспект і зарубіжний досвід. Recht der Osteurop äischen Staaten (ReOS), 04/ 2019. С. 108-113.
10. Харитонов С.О. Військові злочини в системі кримінального законодавства України// Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки. Том. 2018. Том. 29 (68) № 5. С. 107-111.

Тема 34. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

План.

1. Правова природа та поняття кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.
2. Кримінальні правопорушення, які посягають на регламентовані міжнародним правом засоби і методи ведення війни.
3. Кримінальні правопорушення проти безпеки людства.

4. Особливості кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

Рекомендована література:

1. Базов В. П. Кримінальна відповідальність за порушення законів та звичаїв війни (аналіз складу злочину): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Харків, 2009. 21с.
2. Броневицька О.М. Відповідність регламентації відповідальності за злочини проти миру і безпеки людства міжнародним договорам України кримінально-правового характеру. Форум права. 2012. № 1. С. 135-141.
3. Зелінська Н.А. Міжнародно-правова концепція міжнародного злочину : дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.11 / Ін-т законодавства Верхов. Ради України. Київ, 2007. С. 486.
4. Зелінська Н.А. Міжнародні злочини і міжнародна злочинність : монографія. Одеса : Юридична література, 2006. 568 с.
5. Куцевич М.П. Кримінальна відповідальність за екоцид: міжнародний та національний аспекти: Монографія. К.: Юридична думка, 2009. 332с.
6. Куцевич М. Проблемні аспекти об'єктивної сторони складу злочину «екоцид» за КК України. Підприємництво, господарство і право. 2006. №1.
7. Мохончук С.М. Злочини проти миру та безпеки людства: генезис, еволюція, сучасна регламентація у кримінальному праві та законі: монографія. Харків: Право, 2013. 528с.
8. Наден О.В. Найманство як соціальне та кримінально-правове явище: сутність, новітні тенденції розвитку та проблема протидії: Монографія. К.: Атіка, 2005. 264с.
9. Наден О. Найманство: міжнародно-правове визначення та проблеми криміналізації. Право України. 2005. №3.

10. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. За ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. 3-тє вид., перероб. та допов. К.: Атіка, 2005.
11. Поповичук В. О. Визначення категорії «злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку». Часопис Київського університету права. 2015. № 3. С. 320-323.
12. Поповичук В.О. Кримінальна відповідальність за незаконне використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. ПрАТ «ВНЗ» Міжрегіон. акад. упр. персоналом». Київ, 2018. 20с.
13. Поповичук В. О. Суб'єкт складу злочину, передбаченого ст. 445 Кримінального кодексу України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Ужгород: Право, 2016. С. 71–74.
14. Репешко П.І. Найманство: Монографія. Херсон: ОЛДІ-плюс, 2010. 372с.
15. Савченко А. Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку в Україні та США (на рівні Федерації): порівняльний аналіз. Підприємництво, господарство і право. 2006. № 1. С. 116-119.

Титульна сторінка

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г.С.СКОВОРОДИ**

(найменування кафедри)

Курсова робота по кафедрі державно – правових дисциплін,
кримінального права та процесу
на тему: «»

Студента __ курсу __ групи
напряму підготовки 08 право
спеціальності 081 право
(прізвище та ініціали)

Керівник:
(вчений ступінь, вчене звання, посада,
прізвище та ініціали)

Національна шкала _____
Кількість балів: _____ ECTS _____

Члени комісії:

_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)

Харків – (рік)

*Рецензія керівника на курсову роботу***Рецензія керівника на курсову роботу**

ППІ студента _____ група _____

Тема КР _____

Дата прийняття _____ ППІ керівника _____

1	Розкриття актуальності теми	5	4	3	2
2	Відповідність змісту обраній темі	5	4	3	2
3	Рівень вирішення поставлених завдань	5	4	3	2
4	Обґрунтованість прийнятих висновків	5	4	3	2
5	Відсутність стилістичних, граматичних, орфографічних помилок	5	4	3	2
6	Якість оформлення	5	4	3	2

(необхідну оцінку обвести)

Відмітка про відсутність порушень академічної доброчесності

—
Курсова робота **допущена до захисту / не допущена до захисту**
(необхідне підкреслити)

Окремі зауваження _____

Дата перевірки _____ Підпис керівника _____

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного
педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 2 від 15.02.2023 р.

Видано за рахунок укладачів

©Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди
© Шинкарьов Ю. В., Корабель М. Г.,
Павленко Т.А.

Ум. друк. арк. 3.6